

Tudod-e, miért menekülnek el a patkányok a süllyedő hajóról?

Hangos ismeretterjesztő cikk

(A hanganyag itt található:

<https://varazsbetu.hu/mesetar/tudod-emiertmenekulnekelapatkanyokasullyedohajorol>)

Régen ismert a szólás: Menekül, mint patkány a süllyedő hajóról. Ez a mondás feltételezi, hogy a patkányoknak van valami titokzatos előérzetük, amely a közelgő veszedelemre figyelmeztet.

Van igazság a szólás tartalmában. Bár a patkányok jól úsznak, nem szeretik a vizes dolgokat. Tehát amikor a hajó kiöregedés, "kifáradás" következtében eresztetni kezdi a vizet, korhadni vagy rozsdásodni kezd, a patkányok igyekeznek megszökni. Eelhagyják a süllyedő hajót, ezt parancsolja az életösztönük.

A patkány népszerűtlen állat. Legtöbb ember undorodik tőlük, koszosnak, piszkosnak, fertőzőnek gondolja őket.

Pedig a patkány valójában hasonlóan tiszta állat, mint macska. Ha piszkos lesz, tisztálkodni kezd, megtisztítja a bundáját. A róla kialakult kép elsősorban élőhelyének, életmódjának, és élősködőinek köszönhető.

A patkány az egerek közeli rokona. Bár rengeteg, több mint 50 féle faj él a világon, Magyarországon elsősorban két fajt értünk a megnevezés alatt, a kisebb házi patkányt, és a testesebb vándorpatkányt. Míg a házipatkány elsősorban vidéken, kisebb falvakban fordul elő, házak padlásán, gabonátárolókban, addig a vándorpatkánnyal leggyakrabban a városokban találkozhatunk.

A patkány több súlyos betegség terjesztésért felelős, terjesztheti a kolerát, a szalmonellát, sőt, a szőrében élő bolhák közreműködésével a kolerát is. A házi patkány okozta a középkori pestisjárványokat is. Meglepő, de részben a vándorpatkánynak köszönhetjük, hogy ez a ragály napjainkban már nem okoz komoly gondot. Ez a faj később került Európába, és kiszorította a pestist terjesztő rokonát. (Ez olyan jól sikerült, hogy a házi patkány felkerült a veszélyeztetett fajok Vörös Listájára is.)

A vándorpatkány nagyon szapora. Az állat 8 hetes korában már ivarérett, és a vemhesség csak három hétig tart, így három havonta új generáció születhet. A nőstény alkalmanként akár tíz kölyköt is világra hozhat. Ha elegendő táplálék áll rendelkezésre, egy szülőpárnak egy év alatt akár 800 utóda is születhet.

A vándorpatkány nem véletlenül kapta ezt a nevet. Bár átlagos körülmények között helyhez kötötten él, és fészkrétől pár száz méternél jobban nem távolodik el, de ha nem jut elegendő táplálékhoz, akkor vándorlásba kezd. Szívesen használja a modern tömegközlekedési eszközöket, például a vonatot, a hajót, a kamionokat, sőt a repülőgépeket is. Ez is hozzájárult gyors elterjedéséhez.

A vándorpatkány roppant kártékony állat. Nem csak a gabonát és az élelmiszerraktárakat károsítja, hanem akár az élő állatokat, a malacot, kacsát is megtámadja.

Magyarországon a rendszeres irtásnak köszönhetően jelenleg nincs patkányveszély.

(A hanganyag itt található:

<https://varazsbetu.hu/mesetar/tudod-emiertmenekulnekelapatkanyokasullyedohajorol>)